

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЯК ЗАПОРУКА РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Ілляшенко С.М., Сумський державний університет,
40007 м. Суми, вул. Римського-Корсакова, 2

Сучасний стан економічного розвитку провідних країн світу характеризується становленням інформаційної економіки, коли основним засобом і предметом суспільного виробництва стає інформація, а основним видом ресурсів - інформаційні. Інформаційні ресурси слід розглядати як вихідний фактор людської діяльності, основу якого становить інформація.

Проблеми інформаційної економіки досліджуються у роботах зарубіжних і вітчизняних фахівців, серед яких слід згадати Іноземцева В.Л., Кастельса М., Мельника Л.Г., Нижегородцева Р., Тоффлера Е. та ін. Ними сформовано категорійний апарат інформаційної економіки, визначено основні її риси. В основному їх роботи розглядають проблеми інформаційної економіки на макрорівні. Однак практично недослідженими залишилися проблеми мікрорівня економіки, зокрема питання оцінки інформаційного потенціалу підприємства як однієї з головних рушійних сил його розвитку. Невизначена його структура, відсутня критеріальна база для оцінки, що ускладнює управління реалізацією і розвитком потенціалу підприємства, призводить до вибору неадекватних існуючим ринковим умовам стратегій розвитку, особливо інноваційних. Вирішення цих питань надасть змогу цілеспрямовано формувати і розвивати інформаційний потенціал підприємства, оптимізувати систему його управління, знизити ступінь ризику і підвищити обґрунтованість та оперативність управлінських рішень щодо забезпечення умов тривалого стійкого розвитку.

Виходячи з цього, автором зроблена спроба розкрити сутність інформаційного потенціалу сучасного підприємства як економічної категорії, визначити його структуру, розробити критеріальну базу і методичні підходи до його оцінки.

На думку автора під інформаційним потенціалом підприємства слід розуміти сукупність інформаційних ресурсів і здатностей до їх реалізації, які забезпечують умови його тривалого розвитку на ринку на основі генерації, накопичення і використання знань. Загалом, до інформаційного потенціалу підприємства слід включати інформаційні, інтелектуальні та інші нематеріальні активи, які включають: знання та досвід працівників; технічна документація; економічна інформація; права власності на продукцію інтелектуальної праці; програмне, інформаційне та ін. забезпечення комп'ютерних інформаційних систем; наукомісткі вироби та послуги, технології їх виробництва; засвідчена сертифікатами відповідність підприємства і його продукції міжнародним стандартам, наприклад, ISO 9000, ISO 14000; засоби комунікації та зв'язку, інформаційні системи та технології управління; корпоративна культура і соціально-психологічний клімат на підприємстві та у його підрозділах; налагоджені зв'язки з економічними контрагентами, а також представниками контактних аудиторій, налагоджена і перевірена часом збутова мережа; імідж та ділова репутація тощо.

Оцінка інформаційного потенціалу підприємства необхідна для регулювання податку на прибуток та обсягу амортизаційних відрахувань, збільшення ринкової вартості тощо. Однак у більшій мірі це потрібно для визначення перспектив розвитку і оптимізації вибору конкретних його напрямків. З цих позицій інформаційний потенціал слід розглядати як органічне поєднання наявних інформаційних ресурсів і здатностей до їх реалізації. Ресурсна частина характеризує стан інформаційного оснащення розвитку підприємства, його якісний і кількісний стан. Здатнісна частина характеризує здатність до реалізації можливостей розвитку, які випливають з наявного інформаційного оснащення.

З урахуванням цього визначена структура і складові інформаційного потенціалу підприємства, запропоновано критерії та система показників за якими слід вести оцінку окремих складових, а також методичний підхід до їх комплексної оцінки. Визначено підрозділи підприємства, відповідальні за стан складових інформаційного потенціалу підприємства. Розроблена загальна схема управління потенціалом підприємства у руслі концепції маркетингу, показано місце інформаційного потенціалу.